PROGRAM

CENA ZŁ. 30

PDT

POWSZECHNE DOMY TOWAROWE

ulica Złota Nr 7
ulica Puławska Nr 47a
Żoliborz, Mickiewicza 27

Otwarte od 9 rano do 22
W niedziele i święta od godziny 9 do 17

GOSPODA LUDOWA „POLONIA"

Al. Jerozolimskie Nr 5

Restauracja otwarta od 14 do 24
Kawiarnia „ od 7 do 23
Dancing w podziemiu od 20 do 3 rano

Kierownik artystyczny
DOBIESŁAW DAMIĘCKI

Kierownik literacki
ALEKSANDER MALISZEWSKI

Kierownik administracyjny
KAROL LESZCZYŃSKI

SEZON 1949-50

KASA TEATRU

czynna od godziny
10 – 14 i od 16 - ej
w niedziele i święta od godz. 10 do 19

Przedsprzedaż
biletów w firmie
I M P E T

Krucza 48 róg Al. Sikorskiego
w godzinach od 10-ej do 17-ej

„...Wymiana kulturalna między Związkiem Radzieckim i Polską jest nie tylko wyrazem pogłębiającej się przyjaźni między narodami ZSRR a narodem polskim, lecz w pierwszym rzędzie jest wymianą doświadczeń i osiągnięć nad budowaniem nowej kultury socjalistycznej, kultury głęboko humanistycznej i wielkiej prawdą artystycznego widzenia rzeczywistości..."

(z przemówienia
Min. Włodzimierza Sokorskiego)

KONSTANTY SIMONOW

Urodził się w 1915 roku w Petersburgu. Po ukończeniu szkoły, pracował 5 lat jako tokarz. W roku 1932 ukończył Instytut Literacki przy Związku Pisarzy. W roku 1939 Simonow jedzie na front Kareło-Fiński. W marcu 1941 kończy sztukę pt. „Chłopiec z naszego miasta". Przepojona atmosferą optymizmu i wiary w człowieka, sztuka ta została gorąco przyjęta przez publiczność i obiegła wszystkie sceny radzieckie. „Trzeba żyć pięknie" — to jest motto bohaterów Simonowa. W latach 1941 — 45 Simonow, jako korespondent wojenny dziennika „Czerwona Gwiazda" przebywa kolejno na wszystkich odcinkach frontu. Pisze wtedy wiele frontowych opowiadań, felietonów, wierszy. Zagadnienie wojny i okupacji staje się tematem jego sztuki pt. „Rosjanie". Po mniej udanej artystycznie sztuce „Pod kasztanami Pragi", dramatopisarski talent Konstantego Simonowa błysnął w całej pełni w napisanym po powrocie z Ameryki utworze scenicznym pt.: „Zagadnienie Rosyjskie" (Harry Smith odkrywa Amerykę). Simonow jest autorem znanej powieści „Dni i noce". Najnowszym utworem dramatycznym Konstantego Simonowa jest sztuka pt. „Cudzy cień", grana na scenach moskiewskich.

Konstanty Simonow — poeta, prozaik, dramaturg, publicysta i wybitny działacz kulturalny — jest laureatem Premii Stalinowskiej.

ZAGADNIENIE ROSYJSKIE

(Harry Smith odkrywa Amerykę)

Sztuka Konstantego Simonowa, którą w ramach Festiwalu Sztuk Rosyjskich i Radzieckich wystawia Teatr Rozmaitości, obiegła w kraju macierzystym jej autora sceny wszystkich miast, a i po za Związkiem Radzieckim grana była z ogromnym powodzeniem we wszystkich krajach, oczywiście nie podlegających surowej kontroli planu Marshalla.

Premiera „Zagadnienia Rosyjskiego" w Berlinie spotkała się z gwałtownym atakiem dolarowych kontrolerów kultury, którzy nie zdołali zachować spokoju wobec utworu tak skutecznie ich demaskującego.

Gdyby zebrać wypowiedzi teatrologów, krytyków i recenzentów na temat „Zagadnienia Rosyjskiego" w jego scenicznym wyrazie — byłby napewno pokaźny tom.

Sztuka Simonowa, przy całej swej prostocie i przejrzystości jest skomplikowana i wieloplanowa: ostry pamflet polityczny zbiega się tu z lirycznym dramatem psychologicznym, plakatowa niemal tendencyjność łączy się z prawdziwie realistycznym obrazem.

Autorowi „Zagadnienia Rosyjskiego" nie chodzi o uproszczenia: o bytowe, obyczajowe czy wreszcie zawodowe osobliwości, śmieszności i wady pokazanych postaci. Ludzcy są wszyscy ludzie jego dramatu. Niema w nim „amerykańskiej walki" demonów z aniołami. Autor nie tylko unika w sztuce przesadnej typizacji, zagrażającej utopieniem jej zasadniczego problemu w jakiejś specyficznie amerykańskiej odrębności charakterów, lecz — co więcej — w swych „kilku autorskich uwagach" przestrzega wykonawców sztuki przed takim niebezpieczeństwem, przed doszukiwaniem się w postaciach jakiejś ekscentryczności, jakiejś niezwykłej, amerykańskiej „specyfiki dusz". Dla Simonowa Amerykanin nie jest jakimś odmiennym typem ludzkim, istotą „egzotyczną", o szczególnych, „amerykańskich" dyspozycjach psychicznych. Kraciaste spodnie czy fajka w zębach, whisky czy wściekły pośpiech nie stwarzają cech i s t o t n i e decydujących o amerykańskiej odrębności. Dla autora „Zagadnienia Rosyjskiego" nie ma „zagadnienia amerykańskiego"; dla niego istnieje zagadnienie ludzi, żyjących w Ameryce. W Ameryce takiej, a nie innej.

„Zdaje mi się — pisze Simonow — że punkt ciężkości sztuki leży nie tylko w tej historii, o której jest mowa, — historii jednego z tak licznych oszczerstw, rzucanych w U. S. A. na Związek Radziecki — lecz w tym jeszcze, że kapitalizm w ogóle kaleczy ludzi, łamie im życie, uczciwych czyni podłymi, a tych, którzy nie chcą spodleć — próbuje zetrzeć z powierzchni ziemi". „Nawet Gould i Macpherson — ciągnie dalej Simonow — są produktem kapitalistycznej machiny, która czyni ich właśnie takimi, a nie innymi".

W postaciach dziennikarzy otaczających Smitha autor rysuje jak gdyby wszystkie warianty losów bohatera, gdyby nad jego odruchem uczciwości wziął górę ,ideał pospolitego szczęścia" posiadania domu, rodziny i książeczki czekowej. Jaka byłaby cena owego ideału? Czy sceptycyzm Prestona, czy cynizm Murphiego, czy marność Hardiego? A może przy zdolnościach Smitha — wszystko to razem?

W sztuce swojej Simonow ukazuje cały mechanizm propagandowy amerykańskich „fabrykantów słów" z otaczającym ich wachlarzem ludzkim, ich polityką drukowania „na pierwszej stronicy" sensacyjnych kłamstw i „na szesnastej" — sprostowań, politykę „wolności prasy" i terroru stosowanego, wobec usiłujących skorzystać z tej wolności.

Bohater sztuki ma do wyboru „tuzinkowe" szczęście posiadania rodziny, domu i samochodu za cenę takiego czy innego upodlenia, — albo „nie tuzinkowe" szczęście pozostania uczciwym człowiekiem, które bynajmniej nie przyjdzie mu łatwo. I wybiera to drugie...

Ten wybór uzasadnia w dramacie Simonowa nie tylko jego autorskie pragnienie ukazania „dwóch Ameryk", lecz i sytuacja historyczna, w jakiej się dramat psychologiczny Harry Smitha rozgrywa.

Jest właściwością okresów przełomowych — a czyż inna jest pora dramatu? — że sprzyjają one procesom p o l a r y z a c y j n y m, — podli podleją jeszcze bardziej, a szlachetni szlachetnieją. Wybór takiej a nie innej drogi przez Smitha nie jest przejawem autorskiej samowoli, lecz posiada on historyczno-psychologiczne podłoże.

Dzieje Harry Smitha to dzieje politycznego dojrzewania „średniego amerykanina" wyzbywającego się iluzji o demokratyzmie Haerstów

(C. d. na str. 8)

FESTIWAL SZTUK ROSYJSKICH I RADZIECKICH

KONSTANTY SIMONOW

ZAGADNIENIE ROSYJSKIE

Sztuka w 3-ch aktach (7 odsłonach)

w przekładzie Aleksandra Balińskiego

OSOBY:

Macpherson, redaktor dziennika nowojorskiego	JERZY LESZCZYŃSKI
Gould, redaktor gazety w San Francisco	JANUSZ PALUSZKIEWICZ
Smith, korespondent	DOBIESŁAW DAMIĘCKI PRZEMYSŁAW ZIELIŃSKI
Preston, redaktor	RYSZARD PIEKARSKI
Hardy, redaktor	KAROL LESZCZYŃSKI
Murphy, korespondent	TADEUSZ SUROWA
Kessler, wydawca	MIKOŁAJ WOŁYŃCZYK
Williams, redaktor	HENRYK RYDZEWSKI
Jessie	IRENA GÓRSKA JADWIGA HODORSKA
Mag, stenotypistka	ANNA RAKOWIECKA
Tragarz	WACŁAW IZDEBSKI
Głos spaekera	JÓZEF NALBERCZAK

Barman' szofer, sekretarka, tragarze

Rzecz dzieje się w Nowym Yorku

Dekoracje TADEUSZ BŁAŻEJOWSKI Kostjumy damskie JADWIGA DOMAŃSKA Reżyseria EMIL CHABERSKI

i Mackormicków. W Smitha uderzają ciosy, dotkliwe ciosy, — lecz wbrew przewidywaniom starego wygi Macphersona, nie kruszą go one. Przeciwnie. Po każdym uderzeniu Smith staje się twardszy i dojrzalszy.

A jeśli w scenie pożegnania z Jessie Smith zachowa spokój, nie będzie to maska skrywanego cierpienia lub męska postawa zranionego kochanka. Będzie to naturalny spokój człowieka, który przejrzał mechanizm amerykańskiego wikłania, przekupywania i łamania „zwykłych ludzi", spokój człowieka, którego opór wyniósł na tę wyżynę moralną, z której meble, dywany, Jessie — słowem wszystkie elementy „tuzinkowego szczęścia" zatracają kształty indywidualne.

To nie jest już Smith, który jeszcze niedawno potrzebował Goulda, aby przedzierać się ku prawdzie, aby formułować sobie jej obraz, aby boleśnie poznawać jej smak.

„Nie znoszę cię dlatego — mówi Smith do Goulda — że takim jak ty łatwiej jest niż mnie żyć w naszym kraju, który przecież kocham, jako swą ojczyznę mimo, że jesteście w niej wy i podobni do was. Nie mogę cię znieść za to, że kpisz sobie z uczciwości, za to, że ja — dziesięć razy zdolniejszy od ciebie — jestem sto razy biedniejszy... Nie cierpię cię za to, że dla ciebie podłość to naturalny stan człowieka... A jeszcze bardziej za to, że omal nie udało ci się i mnie o tym przekonać". W tym monologu Harry Smith dosięga punktu szczytowego w procesie samowyzwalania się.

W scenie pożegnania z Jessie j e j nie będzie miał on już nic do powiedzenia.

Ale z dali swego opustoszałego domu zwraca się bohater sztuki do tych, którzy go zrozumieją i których on rozumie: „Jeśli dla Smitha nie ma, na szczęście — tak, tak, na szczęście — miejsca w Ameryce Haersta — znajdzie sobie do stu diabłów miejsce w drugiej Ameryce — Ameryce Lincolna, Ameryce Roosevelta". Tymi słowami, słowami pełnymi publicystycznego patosu odpowiada swoim wrogom amerykański publicysta, któremu nie pozwolono pracować uczciwie w swoim zawodzie.

Sztuce Simonoa, demaskującej pseudo - demokratycznych rządców Nowego Swiata, dotkliwie celnej w ataku, publicyści Wall Street mają do zarzucenia przede wszystkim, że napisana została przez radzieckiego pisarza.

Simonow — w rzeczy samej — jest kontynuatorem postępowych pisarzy, widzących wrzody, trawiące organizm społeczny Ameryki nie tylko dziś, gdy kraj ten stoczył się na pozycje hitlerowskiego epigonizmu, lecz i wówczas, gdy w epoce liberalnego kapitalizmu gwałtownie rosnące sprzeczności tworzyły obraz jakichś karykaturalnych dysproporcji dóbr materialnych i moralnych.

Warto przypomnieć, że jeszcze przed stu z górą laty, w październikowym numerze rosyjskiego miesięcznika „Sowremiennik" z r. 1836 autor artykułu pt. „John Tanner" podpisujący się pseudonimem „Obserwator" pisał: „Od pewnego czasu Stany Zjednoczone Am. Półn. ściągają na siebie uwagę ludzi myślących... Kilka głębokich umysłów zajęło się w ostatnich czasach badaniem praw i obyczajów amerykańskich i obserwacje ich zmusiły do ponownego postawienia pytań, na które odpowiedzi — zdawało się — dawno już padły. Szacunek dla tego nowego narodu i jego porządków, będących owocem najnowocześniejszej cywilizacji, mocno zachwiał się. Ze zdumieniem dostrzeżono demokrację z ohydnym cynizmem, okrutnymi przesądami i nieznośnym tyraństwem. Wszystko co szlachetne, co ideowe, wszystko co podnosi wartość ludzką przygniecione zostało nieubłaganym egoizmem i namiętnością dla materialnych rozkoszy (comfort)".

Pod pseudonimem „Obserwator" krył się... znakomity poeta Aleksander Puszkin.

I właśnie w „Zagadnieniu Rosyjskim" występują w historycznym rozwoju te cechy Ameryki, które przed z górą stu laty widział Puszkin.

Konstanty Simonow poszedł po pełnej niebezpieczeństw drodze stworzenia sztuki o ostro zarysowanej tendencji ideologicznej, sztuki pamfletowej i publicystycznej — i zdołał stworzyć realistyczny dramat ludzi prawdziwych.

Patos i namiętność, jasność i celność słowa towarzyszą ludziom w życiu i walce, a więc towarzyszyć powinny im i w sztuce.

Utwór Konstantego Simonowa jest równie tendencyjny jak artystyczny.

Aleksander Bachrach

REPERTUAR TEATRU ROZMAITOŚCI

GABRIELA ZAPOLSKA

ŻABUSIA

Komedia w 3-ch aktach

Dekoracje i kostiumy
JADWIGA PRZERADZKA

Reżyseria
DOBIESŁAW DAMIĘCKI

Obsada: GÓRSKA IRENA, JASZCZOŁT HELENA, KALINOWSKA HALINA, KURYLUKÓWNA JADWIGA, ŁUCZYCKA WANDA, WOJCIECHOWSKA HELENA, DAMIĘCKI DOBIESŁAW, LESZCZYŃSKI KAROL, PIETRASZKIEWICZ JERZY.

●

MOLIER

SZELMOSTWA SCAPINA

Komedia w 3-ch aktach

Dekoracje i kostiumy
OTTO AXER

Reżyseria
JÓZEF WYSZOMIRSKI

Ewolucje taneczne
JADWIGA HRYNIEWICKA

Obsada: JASZCZOŁT HELENA, KALINOWSKA HALINA, RAKOWIECKA ANNA, FIJEWSKI TADEUSZ, NALBERCZAK JÓZEF, PALUSZKIEWICZ JANUSZ, PIETRASZKIEWICZ JERZY, RAKOWIECKI JERZY, SUROWA TADEUSZ, WOŁYŃCZYK MIKOŁAJ.

●

ALEKSANDER FREDRO

ZEMSTA

Komedia w 4-ch aktach wierszem

Dekoracje i kostiumy
JAN KOSIŃSKI

Reżyseria
JERZY LESZCZYŃSKI

Obsada: GRABOWSKA ZOFIA, KALINOWSKA HALINA, KURYLUKÓWNA JADWIGA, CEZAREWICZ ANTONI, IZDEBSKI WACŁAW, JANCZAR TADEUSZ, LESZCZYŃSKI JERZY, ŁODZIŃSKI ALFRED, KONDRAT JÓZEF, MORAWSKI KONRAD, NALBERCZAK JÓZEF, PALUSZKIEWICZ JANUSZ, PIETRASZKIEWICZ JERZY, WOŁYŃCZYK MIKOŁAJ.

MICHAŁ SWIETŁOW

BAJKA

Sztuka w 4-ch aktach, 10 obrazach

Dekoracje i kostiumy
IGNACY WITZ

Muzyka
TEODOR RATKOWSKI

Inscenizacja i reżyseria
GUSTAWA BŁOŃSKA

Obsada: KALINOWSKA HALINA, RAKOWIECKA ANNA, BYSZEWSKI CZESŁAW, CEZAREWICZ ANTONI, DARGIEL JERZY, GONTARZ JERZY, GORZKOWSKI JANUSZ, IZDEBSKI WACŁAW, JANCZAR TADEUSZ, KAMIŃSKI STANISŁAW, KONDRAT JÓZEF, LESZCZYŃSKI JERZY, ŁODZIŃSKI ALFRED, MIELCZAREK KLEMENS, MORAWSKI KONRAD, NALBERCZAK JÓZEF, PALUSZKIEWICZ JANUSZ, PIETRASZKIEWICZ JERZY, RAKOWIECKI JERZY, SUROWA TADEUSZ, WOŁYŃCZYK MIKOŁAJ.

●

WŁODZIMIERZ PERZYŃSKI

LEKKOMYSLNA SIOSTRA

Komedia w 4-ch aktach

Dekoracje
WŁADYSŁAW DASZEWSKI

Reżyseria
DOBIESŁAW DAMIĘCKI

Obsada: EICHLERÓWNA IRENA, GÓRSKA IRENA, ŁUCZYCKA WANDA, MALKIEWICZ IRENA, DAMIĘCKI DOBIESŁAW, IZDEBSKI WACŁAW, KONDRAT JÓZEF, PIETRASZKIEWICZ JERZY, SUROWA TADEUSZ.

●

ALEKSANDER
SUCHOWO-KOBYLIN

ŚMIERĆ TAREŁKINA

Komedia kpiąca w 3-ch aktach

Dekoracje i kostiumy
ZENOBIUSZ STRZELECKI

Inscenizacja i reżyseria
BOHDAN KORZENIEWSKI

Obsada: GRUSZECKA HELENA, ŁUCZYCKA WANDA, DZIEKOŃSKI EUGENIUSZ, ŁODZIŃSKI ALFRED, MORAWSKI KONRAD, PALUSZKIEWICZ JANUSZ, SUROWA TADEUSZ, WOŁYŃCZYK MIKOŁAJ, WOSZCZEROWICZ JACEK, ŻYCKI ANTONI.

JAN GIRAUDOUX

AMFITRION 38

Komedia w 3-ch aktach

Dekoracje i kostiumy:
ANDRZEJ PRONASZKO

Muzyka:
WITOLD LUTOSŁAWSKI

Inscenizacja i reżyseria:
BOHDAN KORZENIEWSKI

Obsada: BRACKA LUCJANA, GÓRSKA IRENA, MALKIEWICZ IRENA, BARWIŃSKA ZOFIA, DAMIĘCKI DOBIESŁAW, JANCZAR TADEUSZ, NALBERCZAK JÓZEF, PALUSZKIEWICZ JANUSZ, RYDZEWSKI HENRYK, ŚMIAŁOWSKI IGOR, WOSZCZEROWICZ JACEK.

●

KONSTANTY SIMONOW

ZAGADNIENIE ROSYJSKIE

Sztuka w 3-ch aktach, 7 odsłonach

Dekoracje:
TADEUSZ BŁAŻEJOWSKI

Kostiumy damskie:
JADWIGA DOMAŃSKA

Reżyseria:
EMIL CHABERSKI

Obsada: GÓRSKA IRENA, HODORSKA JADWIGA, RAKOWIECKA ANNA, DAMIĘCKI DOBIESŁAW, LESZCZYŃSKI JERZY, LESZCZYŃSKI KAROL, PALUSZKIEWICZ JANUSZ, PIEKARSKI RYSZARD, RYDZEWSKI HENRYK, SUROWA TADEUSZ, WOŁYŃCZYK MIKOŁAJ, ZIELIŃSKI PRZEMYSŁAW.

W PRÓBACH:

JULIUSZ SŁOWACKI

MAZEPA

Tragedia w 5-ciu aktach

Dekoracje i kostiumy:
ADAM JASIELSKI

Reżyseria:
DOBIESŁAW DAMIĘCKI

MOLIER

ŚWIĘTOSZEK

Komedia w 4-ch aktach

Dekoracje i kostiumy:

Reżyseria:
STANISŁAW DACZYŃSKI

WATĘ DO OKIEN
zastąpi pasta IDEAL
uszczelnia okna i drzwi i pozwala na dowolne otwieranie ich bez obawy uszkodzenia uszczelnienia
Sprzedaż w mydlarniach i drogeriach
Hurt Warszawa, ul. Hoża 33
mgr. BR. SAWONIAK i Ska

WYTWÓRNIA KONFEKCJI DAMSKIEJ
Suknie
szlafroki
bluzki
J. RYDECKA
W-wa ul. Poznańska 16 parter

FOTO STUDIO
PRZENIESIONO
Plac Trzech Krzyży 16
róg Nowego Światu
obok „Czytelnika"

ARTYSTYCZNA CEROWNIA
„MARYLA"
Marszałkowska 119 m. 3 b.
II piętro
Ceruje garderobę bez śladu
Na żądanie ceruje na poczekaniu

PRACOWNIA FUTER
JULIAN PIWNICKI i Ska
egzystuje od 1910 r.
Warszawa POZNAŃSKA 23 m.12
Dawniej Marszałkowska 90 i 92

W CENTRUM WARSZAWY
CENTRALNA PRALNIA CHEMICZNA
Al. Jerozolimskie 1
róg Marszałkowskiej 101
OBYWATELE. Drogi Wasze prowadzą do nas! Pierzemy na sucho w obecności klienteli! Pierzemy dla kantorów i pralni!
Członkowie Zw. Zaw., Studenci i Wojskowi 10% zniżki

Ogłoszenia do programu przyjmuje
Sekretariat Teatru
ul. Marszałkowska 8 telefon 864-70
w godzinach od 10-ej do 15-ej

Wydawca Państwowy Teatr Rozmaitości
Warszawa, Marszałkowska 8, tel. 864-70

B-86589 — Druk. ZMP, Warszawa

ZE ZBIORÓW
Augusta Grodzickiego